

KPT kannustaa hallitusta pitämään kiinni kehitysyhteistyön 0,7-tavoitteesta

Kehityspoliittinen toimikunta kannustaa hallitusta ryhtymään toimiin, jotta **hallitusohjelman tavoite nostaa kehitysyhteistyövarat 0,7 prosenttiin bruttokansantulosta** toteutuisi vuoteen 2015 mennessä. Suomi on sitoutunut tähän tavoitteeseen Eurooppa-neuvostossa.

Suomen kehitysyhteistyön kasvu katkeamassa

Suomen kehitysyhteistyörahoituksen kasvu viimeisen viiden vuoden aikana on ollut rohkaisevaa. Suomi nousi edeltävinä vuosina määrärahakehityksessä OECD-maiden kärkikaartiin ja kohti edistyksellistä 0,7-maiden leiriä¹. Olimme yksi maista, jotka ylittivät EU:n välitavoitteen 0,51 prosentin bktl-osuudesta vuonna 2010.

Nyt kasvu-ura on katkennut. **Vuonna 2011 kehitysyhteistyömäärärahojen osuus bruttokansantulosta oli 0,53 prosenttia, kun se vuonna 2010 oli 0,55 prosenttia.** Valtiontalouden kehyspääätös jäädyttää kehitysyhteistyövarat euromääräisesti vuosina 2013-2014 kuluvaan vuoden tasolle, ja vuodelle 2015 kaavaillaan 30 miljoonan euron leikkausta. Näillä luvuilla kehitysyhteistyön osuus bktl:sta kääntyy laskuun ja alittaa tämänhetkisten talousennusteiden mukaan vuonna 2015 jopa 0,5 prosentin rajan.

Kehitysyhteistyömäärärahoista on vuosina 2010-2012 katettu myös lyhyen aikavälin kansainvälinen ilmastonmuutos, Suomen osalta yhteensä 110 miljoonaa euroa. Köyhyyden vähentäminen ja ilmastonmuutos ovat kaksi suurta haastetta, joiden ratkaiseminen vaatii ennen kaikkea uskottavia resursseja. Hallituksen tulisi viipymättä määritellä ilmastonmuutos niin, että se täyttää alkuperäisen tarkoituksensa ja lisää kehitysmaiden kipeästi kaipaamaa rahoitusta.

Päästökauppatuloja ja muita innovatiivisia lähteitä tarvitaan

Hallitus on luvannut tavoitella kehitysyhteistyön 0,7-tavoitetta ohjaamalla päästöoikeuksien huutokauppatuloja kehitysyhteistyöhön ja ilmastotoimiin hallituskauden puolivälistä lähtien. Nykytilanteessa tämä **hallitusohjelmassa annettu ja budjettipäätöksissä vahvistettu sitoumus päästökauppatulojen käytöstä on tärkeä, ja se tulee toteuttaa.**

Johdonmukaisempaa olisi kuitenkin kattaa kehitysyhteistyömäärärahat suoraan valtion budjetista. Päästökauppatulot ovat nimittäin valitettavan ohut oljenkorsi 0,7-tavoitteen kannalta. Ulkoministeriön mukaan lisärahoituksen tarve kehitysyhteistyöhön olisi 135–455 miljoonaa euroa vuodessa, mutta päästöoikeuksien nykyhintojen perusteella huutokauppa tuskin tuottaa näin suuria summia. Lisäksi päästöoikeuksien myynti tulee todennäköisesti painottumaan päästökauppakauden (2013-2020) loppupuolelle. Päästökauppatuloihin liittyvä epävarmuus heikentää tulokselliselle kehitysyhteistyölle välttämätöntä ennakoitavuutta ja pitkäjänteisyyttä.

Päästökauppatulojen rinnalla hallituksen tuleekin aktiivisesti **kartoittaa muita innovatiivisia rahoituslähteitä ja tarkentaa kantojaan niiden käytöstä hallituskauden kuluessa.** Suomen syyskuussa ottama puheenjohtajuus kansainvälisessä ”Leading Group on Innovative Financing for Development” -ryhmässä on positiivinen osoitus hallituksen sitoumuksesta tähän työhön. Mikäli rahoitusmarkkinaverototeutuu muodossa, jossa tulot kertyvät suoraan jäsenvaltion kassaan, olisi kohtuullista kohdentaa tästä tulosta osa kehitys- ja ilmastonmuutokseen.

Jotta Suomi kuuluisi jatkossakin OECD-maiden kärkikaartiin, on ehdottoman tärkeää, että jo tämä hallitus löytää uskottavan tavan turvata selkeän etenemispolun kehitysyhteistyön määrärahojen noususta 0,7 prosenttiin bktl:sta.

¹ Vuonna 2011 viisi maata ylitti kehitysyhteistyörahoituksessaan 0,7 prosentin tavoitteen: Ruotsi, Norja, Tanska, Alankomaat ja Luxemburg.

Kehitysyhteistyöllä suuri merkitys köyhimpien ja Suomen kannalta

Vuosi 2015 on kansainvälisessä järjestelmässä tärkeä virstanpylväs. Silloin umpeutuvat YK:n vuosituhattavoitteet, joista ensimmäinen on äärimmäisen köyhyyden puolittaminen maailmassa. Teollisuusmaiden vastuulla on tukea kehitysmaita tavoitteiden saavuttamisessa muun muassa juuri kehitysrahoituksen keinoin.

Vuosituhattavoitteissa on saavutettu edistystä, mutta talouskriisi uhkaa hidastaa hyvää kehitystä. Köyhiä maita kriisi kurittaa kaksinkertaisesti. Samalla kun niiden edellytykset taloudelliseen kehitykseen kaventuvat, on myös kehitysyhteistyön määrä kääntynyt laskuun ensimmäisen kerran viime vuonna. Tilanteesta kärsivät eniten köyhimmät ja haavoittuvimmassa asemassa olevat: lapset, naiset, vammaiset ja vähemmistöryhmät.

Kehitysyhteistyön toimintaympäristö on myös muuttunut, ja tämän myötä kehityspoliittinen johdonmukaisuus on entistä tärkeämpää. Muut kehitysmailhin suuntautuvat rahavirrat, kuten kauppa, investoinnit ja siirtolaisten rahalähetykset, ovat volyymiltaan kehitysyhteistyötä suurempia. Viime vuosina kaupalliset rahavirrat myös Afrikkaan ovat kasvaneet. Tämä luo entistä paremmat edellytykset käyttää kehitysyhteistyötä tuloksekkaasti vipuna siihen, että näillä rahavirroilla olisi positiivinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin. Lisäksi on huolehdittava siitä, etteivät suuret käänteiset rahavirrat, kuten veronkierrosta johtuva pääomapakko, mureenna näitä mahdollisuuksia, ja että kehitysmaiden omavaraisuus sekä omistajuus kehitystoimista kohe-nevat.

Kehitysyhteistyön merkitys nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa ei ole kadonnut. Esimerkiksi Rion kestävän kehityksen seurantakokous kesäkuussa osoitti, miten vaikeaa kansainvälisessä yhteisössä on päästy sopimukseen yhteisistä tavoitteista kehityksen kääntämiseksi kestävämmälle tolalle, kun teollisuusmaat eivät ole lunastaneet lupauksiaan kehitysmaille.

Globaalit haasteet tulevat nykymaailmassa yhä kärjekkäämmiin esille. Ne vaikuttavat suoraan myös Suomen talouteen ja suomalaisten hyvinvointiin. Suomen tulee jatkuvasti kehittää valmiuttaan vastata näihin haasteisiin myös tulevaisuudessa. **Kehitysyhteistyö on tässä korvaamaton työkalu, jonka määrästä ja laadusta huolehtimisen tulee olla hallituksen prioriteetti myös taloudellisesti tukalina aikoina.**

Lisätietoja:

Jouko Jääskeläinen, KPT:n puheenjohtaja, kansanedustaja, puh. 050 512 0782, jouko.jaaskelainen@eduskunta.fi

Miia Toikka, KPT:n pääsihteeri, puh. 050 525 8649, miia.toikka@formin.fi

Kehityspoliittinen toimikunta (KPT) on valtioneuvoston asettama neuvoa-antava elin, joka seuraa ja arvioi Suomen toimintaa kehitysmaiden tilanteeseen vaikuttavilla eri politiikkalohkoilla. Se arvioi myös kehitysyhteistyön laatua ja vaikuttavuutta sekä seuraa julkisten kehitysyhteistyömäärärahojen tasoa. Toimikunta on parlamentaarisesti ja yhteiskunnallisesti edustava. www.kehityspoliittinentoimikunta.fi